Daróczi Ágnes

Romboló

VISSZHANG - LVI. évfolyam, 39. szám, 2012. szeptember 28.

Tódor János *Befalazott ablak* című írása (*ÉS,* 2012/34., aug. 24.) híján van a korrekt tájékoztatásnak, a civil jogvédőkkel, önkéntesekkel szembeni indulatai pedig csak arra jók, hogy elriasszanak. Ezért ragadtam tollat.

Amikor 2009 novemberében a Német Futball Szövetség vezetősége, valamint a Német Szintik és Romák Központi Tanácsának elnöke, Romani Rose a szolidaritást kifejező látogatásra érkezett, az áldozatok sorsával szembesülve mindannyian ígéretet tettek lakhatásuk segítésére. Így indult el a Nemzetközi Újjáépítési Akció. Házigazdája a Phralipe, önkéntesei pedig az IBO1, továbbá egyszerű magyar és cigány emberek voltak. A három év során összesen mintegy 30 millió Ft értékű munkát végeztünk. Önkéntesek munkájából és adományából, az Ökumenikus, a Máltai, a Baptista és az Oltalom Karitatív Szeretetszolgálat hozzájárulásával, képzőművészek és civilek, társadalmi szervezetek összefogásából teremtettünk jobb körülményeket a meggyilkolt áldozatok hozzátartozói és a sérültjei számára. Ez 12 család lakhatási problémáival való törődést és segítséget jelentett.

Ezek a családok áldozatok. Gyilkosság vagy gyilkolási szándék áldozatai, esendő emberek. Nem szentek, nem is hibátlanok. Nyomorban élő szenvedők, akik azt gondolják, nekik az elszenvedettek miatt kárpótlás járna.

Azt azonban nem értik, mi az, hogy önkéntesség. Hogy van az, hogy idejönnek ezek a nem-rokonok, nem-ismerősök, talán még nem is magyarok, és azt mondják, majd ők segítenek. Ilyen nincsen, ezzel ők még nem találkoztak. Biztosan felvették rájuk a sok pénzt, ami tulajdonképpen nekik járna! Biztosan lopnak, csalnak, hazudnak, mert azt teszi az egész világ... Tódor riportja ezt a képzetet erősíti meg.

Ha az áldozatok ezt gondolják, nekik talán még megbocsátható, de hogy egy képzett és ügyükkel egyébként rokonszenvező újságíró is ezt sugallja – az már bizony a slendriánságon túl romboló, méghozzá a társadalmi bizalmat, szolidaritást tönkretevő lépés.

„Mindenféle használhatatlan ruhát hoztak a jogvédők – adja az ifjabbik Nagy Tibor szájába a szót Tódor – *hiába mondtam nekik, hogy inkább egy hűtőre lenne szükségünk”*. Ha ezt nem Tódor találta ki, akkor is megérte volna átgondolni. Miről is van szó? Valakik eljönnek meglátogatni Nagyékat, és együttérzésből ajándékot hoznak. Az ifjabbik Tibor az együtt érző ajándékozóra panaszkodik: neki inkább hűtőgép kellene. De sehol a „tényfeltáró” adekvát kérdései arról, hogy miből gondolja, hogy az ajándékozóknak telik hűtőgépre. Mi lett a neki nem kellő ruhákkal? Miből gondolja, hogy „jogvédők” és nem egyszerű humanisták ajándékáról van szó? Miért veszi a „tényfeltáró” természetesnek, hogy az ajándékot kevesellje, leszólja? Miért nem jelent ez neki erkölcsi problémát? Hivatásos roma „jogvédők” jelenleg az Országos Roma Önkormányzatnál vannak, ők azonban nem jártak az áldozatoknál. A civil jogvédelem pedig, források híján – döntően az előző kormányzati ciklusban – megsemmisült. A „roma jogvédők” (lásd pesti nadrágos felkészületlen és okvetetlenkedő zavarkeltők) dehonesztáló sztereotípiája a szélsőjobboldali sajtó sajátja, nem az elfogulatlan tényfeltáróé.

Egyébként id. Nagy Tibor minden holmiját az OCÖ által felújított, rendezetlen jogcímű házban hagyta, a fiának. Sem a hűtőt, sem a tűzhelyet nem vitte el. „Nekik is hadd maradjon! Mi meg Krisztina lányom közelébe költözünk, ott jobb életünk lesz”– mondta id. Nagy Tibor.

Vagyis miközben a Phralipe csak a házak megvásárlását és felújítását vállalta, az elvárás velünk szemben a berendezett, költözhető, komfortos lakás volt. Ha nincsen a facebookos önkéntesekből álló „Csorba

család karácsonya” csoport, máig üresen állnának a komfortos lakások, bútor, berendezés nélkül…

Más helyen Tódor megint „beindul”: *„bizonytalanságot okozó, teljesen felzaklató, házvásárlási és felújítási históriáról beszél, ami után Nagy Tibornak komoly áramtartozása maradt”.* Akad a földön tényfeltáró újságíró, aki elhiszi, hogy egy falusi ház felújításakor, ahol a betonkeverőn kívül legfeljebb egy fúrógép és egy szivattyúmotor forgott, négyszázezer forintos villanyszámla keletkezik? Szerintem ezt két lábon járó ember nem hiszi el, nemhogy „tényfeltáró” újságíró… Egyébként az építkezés befejezésekor még csupán 20 000 Ft volt a számla, de a téli tüzelő gyorsan elfogyott, ezért a család villannyal fűtött – amit persze, munka és jövedelem híján, azóta sem tudnak kifizetni.

Az áldozatoknak precízen elszámoltunk: ennyi támogatást tudtunk nektek szerezni, ennyit tettünk bele a saját erőnkből – ennyire futotta. A többit nektek kell megoldani. De hogy egy újságíró, akinek elvileg nem csak a „valódira”, de az „igazra” is kellene gondolnia, így járjon el, az csak szándékos lejáratásnak fogható fel.

Tódor, mint a Hír TV2, tudatosan semmit sem mutatott abból, amit az önkéntesek teremtettek meg, nem mutatta meg az összefogás erejét, a szolidaritás lehetőségét és szükségességét. Még véletlenül sem látogatott el a tiszalöki vagy a tatárszentgyörgyi özvegyhez, és az építkezésből-vásárlásból valójában részesülő özvegy apát sem kérdezte…

Azon gondolkodom, mekkora pofon ez Babos Bélának, a Phralipe elnökének, aki súlyos beteg feleségét hagyta otthon, hogy a társadalmi munkából ő is kivegye a részét az építkezés vezetésével? Vajon hogyan vélekedik ő azokról, akik a munkánkat lefitymálják, semmibe veszik? Hányszor gondolja némán álldogálva felesége sírjánál: maradtam volna inkább melletted, fogtam volna inkább a kezed?

Tódor is csak egy a héják közül, ír róla, keres vele, de nem nézi, mit okoz. Ahogy József Attila írja: *„Szivére veszi terhünk, gondunk. Vállára venni nem bolond”.*

Mi másképpen teszünk. Ezért már tavaly, az emberi jogok napján keltezett levelemben is megfogalmaztam Balog Zoltán akkori államtitkárnak, ma miniszternek:

„Kérjük, hasson oda, hogy a magyar állam, nem feltétlenül saját felelősségét vállalva, de az embertelen terror elleni tiltakozásképpen adjon rendszeres havi támogatást a túlélőknek. Javaslatunk: azoknak a családoknak, ahol haláleset történt, havonta 200 000 Ft – azaz kettőszázezer forint, ahol személyi sérülés történt, havonta 100 000 Ft – azaz százezer forint életjáradék. Azt gondolom, hogy ez nemzetközi tekintetben is nagyban növelné az országunk rasszizmus elleni kiállásának súlyát, és nem jelenthet olyan nagy megterhelést, amelyet ne lehetne felvállalni.”

Azóta is várjuk az érdemi választ.

[1] *International Bauorden–Nemzetközi Építőbarátok.*

[2] *A Hír TV karaktergyilkossággal próbálkozott – a projekt közepén közhírré téve, hogy a vihar okozta beázást nem hárították el az önkéntesek. De nem kérdezték meg: járt már kinn a biztosító? És maga, járt már fenn a padláson, hogy elhárítsa a kárt? Vagy a maga tulajdonában keletkező károkat eztán mindig más fogja megjavítani?*